

Jinekolojide Sağlık Hizmet Kaynaklı Zararlar (Tıbbi Uygulama Hataları)

Çağla Bahar BÜLBÜL¹

Akın USTA²

Giriş

Tıp mesleği çağlardan beri, hem etik hem de yasal nitelikteki farklı beyannameler ve düzenlemeler ile sosyal incelemelerin etkisi altındadır. Hekimlerin ortalama olarak %11'inin ortalama 40 yıllık mesleki yaşamları boyunca yasal veya disiplin cezalarına karışabileceği tahmin edilmektedir (1). Bununla birlikte, tıp literatüründe kısıtlı bilgi mevcut olduğu için tıbbi uygulama hatalarının kapsamı, incelenmesi zor bir konudur. Davalarda geniş bir çeşitlilik ve karmaşıklık vardır ve hekimler, işverenlerin yanı sıra profesyonel ve tüzel kişiler tarafından hedef alınabilmektedir. İş bu yüzden, doktorlara yönelik incelemenin tam bir resmini elde etmek zordur.

19. yüzyılın ortalarından kalma tıbbi belgelerde rastlanan ve 17. yüzyıl İngiliz doktoru Thomas Sydenham'a atfedilen "Primum non nocere!" sözü "Önce, zarar verme!" an-

lamına gelen Latince bir sözdür (2). Sağlık çalışanlarının hastaya yaklaşımında mesleki felsefe olarak benimsemeleri için söylenmiştir. Tam bu noktada Hipokrat Yemini ya da bilinen adıyla Hipokrat Andı'nı hatırlatmakta fayda görüyoruz. Hipokrat Yemini, hekimlerin mesleklerini onurla uygulayacaklarına dair tarih boyunca ettikleri yemindir (3). M.Ö. 5. yüzyılda Antik Çağ'da yaşamış ve Batı tıbbının kurucusu olduğu kabul edilen Hipokrat (Hippocrates) ya da onun öğrencilerinden birisi tarafından yazıldığı kabul edilir. Hipokrat Andı, tıp fakültesinden mezun olan hekimlerin meslek hayatına başlamadan önce temel mesleki değerleri koruyacaklarına, hangi koşullarda olursa olsun, hekimliği mesleğin evrensel etik değerleri çerçevesinde yürüteceklerine dair kendilerine ve topluma verdikleri bir sözdür ve aslında Dünya Tabipler Birliği'nin (DTB) en eski politika belgesi olan Cenevre Bildirgesi'dir. Cenevre Bildirgesi 1947 yılında DTB'nin ikinci genel kuru-

¹ Op. Dr., Balıkesir Atatürk Şehir Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği, drcaglahanedar@gmail.com

² Doç. Dr., Balıkesir Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Hastanesi, Kadın Hastalıkları ve Doğum AD., drakinusta@gmail.com

Sonuç

Sonuç olarak obstetri gibi jinekolojinin de malpraktis risk sıralamasında insidans ve maliyet olarak diğer tıp dallarına göre ilk sırada yer aldığını söyleyebiliriz. Tıbbi eylemde çoğu hatanın yapıldığı ana aşamalar, tedavinin zamansal, niteliksel ve niceliksel yönleri ile detaylandırılması ve uygulanmasını içeren cerrahi tedavilerdir. Adli bakış açısından, en sık karşılaşılan tıbbi uygulama hataları tıp bilimine karşı hata olarak sınıflandırılan tanı, teknik ve tedavi hatalarıdır.

Kaynaklar

- Seabury SA, Chandra A, Lakdawalla DN, Jena AB. On Average, Physicians Spend Nearly 11 Percent Of Their 40-Year Careers With An Open, Unresolved Malpractice Claim. *Health Affairs*. Ocak 2013;32(1):111-9.
- Smith, Cedric M. "Nocere Olmayan Primum'un Kökeni ve Kullanımları - Her Şeyden Önce Zarar Vermeyin!" *The Journal of Clinical Pharmacology*, Cilt 45, Sayı 4, Amerikan Klinik Farmakoloji Koleji, John Wiley & Sons, Inc., 7 Mart 2013.)
- Fifty years ago: The hippocratic oath - PMC. Erişim adresi: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC1114108/> (Erişim tarihi: 14.05.2022)
- Birli DT. *Tip Etiği Elkitabı*. (2):140.
- BİRTEK Fatih, "Tıbbi uygulama hataları bakımından taksir-bilinçli taksir ayrımı", *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Derg*, 2015, C.10, S.1, s. 63-106.)
- Simion, R. M., & Popa, F. (2010). *Malpraxisul medical: oportunitate sau realitate?*. Humanitas.
- Năsui, G. A. (2010). *Malpraxisul medical: particularitățile răspunderii civile medicale*. Universul Juridic..
- HEKİMLİK MESLEK ETİĞİ KURALLARI. Erişim adresi: https://www.ttb.org.tr/mevzuat/index.php?option=com_content&id=65 Erişim tarihi: 11.05.2022
- Bal BS. An Introduction to Medical Malpractice in the United States. *Clin Orthop Relat Res*. 01 Şubat 2009;467(2):339-47.
- Prof. Dr. Erdener YURTCAN, YARGITAY KARARLARI İŞİĞİ ALTINDA TÜRK CEZA KANUNU (GENEL HÜKÜMLER), Kasım 2015, Ankara)
- MURAT CİVANER, SAĞLIK ALANINDA "HİZMET KAYNAKLI ZARAR": HEKİMLER NE DİYOR?, Haziran 2011, Ankara).
- N. Wilson, A.L. Strunk, Overview of the 2006 ACOG Survey on Professional Liability, *The American College of Obstetricians and Gynecologists*, 2006.
- M. I. Taragin, A.P. Wilczek, M.E. Karns, R. Trout, J.L. Carson, Physician Demographics and the Risk of Medical Malpractice, *The American Journal of Medicine* 93 (1992): 537-42.
- M. Pearlman, Patient Safety in Obstetrics and Gynecology An Agenda for the Future, *The American College of Obstetricians and Gynecologists* 108 (2006): 1266-71)
- Atilgan R, Boztosun A, Özercan MR. Histerektomi Materyallerinde Histopatolojik Tanıların İnsidansı. *Fırat Tıp Dergisi*. 01 Şubat 2012;17(1):19-22.
- İşgüder ÇK, Doğru HY, Özsoy AZ, Çakmak B, Delibaş İB, Arici A, vd. Histerektomi Materyallerinde Histopatolojik Tanıların Değerlendirilmesi. *Çağdaş Tıp Dergisi*. 19 Ekim 2016;6(2):87-91.
- Sachdeva AK, Russell TR. Safe introduction of new procedures and emerging technologies in surgery: education, credentialing, and privileging. *Surg Clin North Am*. Ağustos 2007;87(4):853-66, vi-vii.
- Driessen SRC, Baden NLM, van Zwet EW, Twijnstra ARH, Jansen FW. Trends in the implementation of advanced minimally invasive gynecologic surgical procedures in the Netherlands. *J Minim Invasive Gynecol*. Haziran 2015;22(4):642-7.
- Jahan S, Das TR, Mahmud N, Mondol SK, Habib SH, Saha S, vd. A comparative study among laparoscopically assisted vaginal hysterectomy, vaginal hysterectomy and abdominal hysterectomy: Experience in a tertiary care hospital in Bangladesh. *Journal of Obstetrics and Gynaecology*. 01 Nisan 2011;31(3):254-7.
- Twijnstra AR, Blikkendaal MD, Van Zwet EW, Van Kesteren PJM, De Kroon CD, Jansen FW. Predictors of successful surgical outcome in laparoscopic hysterectomy. *Obstetrics and Gynecology*. 2012;119(4):700-8.
- Llarena NC, Shah AB, Milad MP. Bowel injury in gynecologic laparoscopy: a systematic review. *Obstet Gynecol*. Haziran 2015;125(6):1407-17.
- Gilmour DT, Baskett TE. Disability and Litigation From Urinary Tract Injuries at Benign Gynecologic Surgery in Canada. *Obstetrics & Gynecology*. Ocak 2005;105(1):109-14.
- Sandberg EM, Bordewijk EM, Klemann D, Driessen SRC, Twijnstra ARH, Jansen FW. Medical malpractice claims in laparoscopic gynecologic surgery: a Dutch overview of 20 years. *Surg Endosc*. 01 Aralık 2017;31(12):5418-26.
- Bole R, Linder BJ, Gopalakrishna A, Kuang R, Boon AL, Habermann EB, vd. Malpractice Litigation in Iatrogenic Ureteral Injury: a Legal Database Review. *Urology*. 01 Aralık 2020;146:19-24.
- Wind J, Cremers JEL, van Berge Henegouwen MI, Gouma DJ, Jansen FW, Bemelman WA. Medical liability insurance claims on entry-related complications in laparoscopy. *Surg Endosc*. Kasım 2007;21(11):2094-9.
- Türk Borçlar Kanunu, 04/02/2011 tarih ve 27836 sayılı Resmi Gazete.
- TCK, m.85, m. 89, TÜRK BORÇLAR KANUNU, m.49.

28. Dr. Yaşar BİLGE , HEKİMLERİN YASAL SORUMLULUKLARI, İSTANBUL TABİP ODASI, Erişim adresi: <https://www.ttb.org.tr/eweb/adli/1.html> Erişim tarihi: 11.05.2022
29. <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/> (Erişim: 20.05.2022)
30. SLONIM, Anthony, LAFLEUR, Bonnie, WENDY, Ahmed, JOSEPH, Jill, "Hospital-Reported Medical Errors in Children", Official Journal of The American Academy of Pediatrics, 2003, S.111, s.620.)
31. Matthews LR, Alvi FA, Milad M. Trends in Gynecologic Surgery Malpractice Claims Involving Major Patient Injury, 2010 - 2014. Journal of Minimally Invasive Gynecology. 01 Kasım 2016;23(7):S18.
32. AlDakhil LO. Obstetric and gynecologic malpractice claims in Saudi Arabia: Incidence and cause. Journal of Forensic and Legal Medicine. 01 Mayıs 2016;40:8-11.
33. de Reuver PR, Wind J, Cremers JE, Busch OR, van Gulik TM, Gouma DJ. Litigation after laparoscopic cholecystectomy: an evaluation of the Dutch arbitration system for medical malpractice. J Am Coll Surg. Şubat 2008;206(2):328-34.
34. Leclercq WKG, Keulers BJ, Scheltinga MRM, Spauwen PHM, van der Wilt GJ. A review of surgical informed consent: past, present, and future. A quest to help patients make better decisions. World J Surg. Temmuz 2010;34(7):1406-15.
35. Silva F, Rodrigues MR e, Bernardes J. Disciplinary Actions in Gynecology and Obstetrics in the North of Portugal from Year 2008 to 2012. Acta Médica Portuguesa. 30 Mart 2015;28(2):194-203.
36. Reyes JW. The Effect of Malpractice Liability on the Specialty of Obstetrics and Gynecology (İnternet). National Bureau of Economic Research; 2010 Mar (a.yer 17 Mayıs 2022). (Working Paper Series). Report No.: 15841. Erişim adresi: <https://www.nber.org/papers/w15841>
37. CRICO. Malpractice risks in obstetrics: 2010 CRICO Strategies national CBS report. CRICO; 2010) Strategies, C. R. I. C. O. (2014). Malpractice Risks in Obstetrics. 2010: Annual Benchmarking Report. Accessed August, 25.
38. Comprehensive Healthcare Simulation: Obstetrics and Gynecology (İnternet). (a.yer 22 Mayıs 2022). Erişim adresi: <https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-319-98995-2>
39. DeStephano CC, Nitsche JF, Heckman MG, Banks E, Hur HC. ACOG Simulation Working Group: A Needs Assessment of Simulation Training in OB/GYN Residencies and Recommendations for Future Research. Journal of Surgical Education. 01 Mayıs 2020;77(3):661-70.
40. About ACOG Simulations Working Group (İnternet). (a.yer 22 Mayıs 2022). Erişim adresi: <https://www.acog.org/en/education-and-events/simulations/about>
41. Arriaga AF, Gawande AA, Raemer DB, Jones DB, Smink DS, Weinstock P, vd. Pilot testing of a model for insurer-driven, large-scale multicenter simulation training for operating room teams. Ann Surg. Mart 2014;259(3):403-10.
42. Schaffer AC, Babayan A, Einbinder JS, Sato L, Gardner R. Association of Simulation Training With Rates of Medical Malpractice Claims Among Obstetrician-Gynecologists. Obstetrics & Gynecology. Ağustos 2021;138(2):246-52.
43. Xu X, Siefert KA, Jacobson PD, Lori JR, Ransom SB. The Impact of Malpractice Burden on Michigan Obstetrician-Gynecologists' Career Satisfaction. Women's Health Issues. 01 Temmuz 2008;18(4):229-37.
44. Dr. Füsün SAYEK, SAĞLIKLA İLGİLİ ULUSLARARASI BELGELER, Haziran 1998, Ankara. Erişim adresi https://www.ttb.org.tr/kutuphane/uluslararası_belgeler.pdf Erişim tarihi: 22.05.2022